

Koalicja Klimatyczna

Sprawozdanie ze spotkania inauguracyjnego działalności Platformy „Rolnictwo przyjazne klimatowi” 2 grudnia 2020 r.

Cel spotkania

Celem spotkania było omówienie ogólnych zagadnień związanych z wyzwaniami jakie stoją przed polskim rolnictwem wobec spowodowanej działalnością człowieka zmiany klimatu. Celem spotkania było także przedyskutowanie potrzeby stworzenia apolitycznej platformy „Rolnictwo przyjazne klimatowi” oraz zagadnień jakie w jej ramach powinny być dyskutowane.

Przebieg spotkania

1. Przywitanie uczestników
2. Prezentacja „Wyzwania dla polskiego rolnictwa wobec zmiany klimatu”
3. Komentarz przedstawiciela MRiRW do zagadnień przedstawionych w prezentacji
4. Dyskusja

Główne wątki dyskusji:

1. Zmiana klimatu i konieczność ich zatrzymania stanowi ogromne wyzwanie dla rolnictwa. Jeśli zmiana nie zostanie powstrzymana na bezpiecznym poziomie (< 2°C), to oznaczać będzie znaczące ograniczenie bezpieczeństwa żywnościowego – zarówno w skali krajowej jak i globalnej. Dlatego sektor ten musi z jednej strony adaptować się do skutków – już zachodzących i dostrzegalnych skutków zmiany – jak i uczestniczyć w redukcji emisji gazów cieplarnianych, których jest istotnym źródłem.
2. MRiRW dostrzega konieczność silniejszego uwzględniania zagadnienia zmiany klimatu w polityce rolnej. Już obecnie są wdrażane instrumenty, które mają wspierać redukcję emisji GHG z rolnictwa oraz jego adaptacje do zachodzących zmian. Większa ilość instrumentów zostanie zaproponowana w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jego założenia będą prezentowane przez MRiRW na początku 2021 roku. Ministerstwo przygotowało publikację o zarządzaniu wodą w rolnictwie
3. A. Sowińska: warto rozważyć propozycje wprowadzenia płatności dla rolników za magazynowanie wody (także poprzez retencję gruntową), a w przypadku zapobiegania suszy najważniejsze są rozwiązania prawne i finansowe. Powinno być bardziej wspierane zalesianie słabych gleb.
4. J. Zwolińska: Koalicja Żywa Ziemia wydała ekspertyzę nt. wody w rolnictwie i chętnie się nią podzieli z uczestnikami Platformy. Zwróciła uwagę na konieczność uzależnienia płatności rolno – środowiskowych od efektów osiąganych przez rolników. Wskazała na potrzebę przygotowania strategii rozwoju rolnictwa ekologicznego. Postulowała, aby MRiRW bardziej niż dotychczas uwzględniało opinię strony społecznej przy tworzeniu polityki rolnej oraz wskazała na konieczność monitorowania przepisów, których wprowadzanie utrudnia prośrodowiskowe działania rolników.

5. J. Duriasz-Bułhak: zwróciła uwagę, że brak jest wizji polskiego rolnictwa i polskiej wsi – jakie ono ma być. Musimy wypracować jego model i drogi rozwoju, które będą wspierane. Zagadnień rolnictwa nie można rozważać bez uwzględniania kontekstu rozwoju wsi i terenów wiejskich. Wskazała, że inwestorzy wielkich ferm bez trudu obchodzą przepisy prawne i nie ma woli egzekwowania przepisów środowiskowych w odniesieniu do nich. Jako przykład wskazała budowę dużej fermy w Nasielsku.
6. G. Lenartowicz: zwróciła uwagę na powiązanie rolnictwa z leśnictwem, co jest istotne zwłaszcza w kontekście przejęcia zagadnień gospodarki leśnej przez MRiRW. W jej opinii ważną kwestią jest bilansowanie emisji przez działania mające na celu zwiększanie pochłaniania węgla przez gleby – co reguluje m.in. rozporządzenie UE. Polska planowała wzmocnić pochłanianie przez lasy, ale niezbędne są podobne działania w rolnictwie.
7. M. Staniszevska: wskazała, że obok działań, które w rolnictwie należy wdrażać, ale, które są kosztowne istnieje wiele mniejszych i drobniejszych praktyk, które przynoszą korzystny efekt środowiskowy i klimatyczny, a które mogą być łatwo wdrażane. W jej opinii bardzo ważna jest warunkowość, konieczne jest monitorowanie skutków działań, jakie rolnicy podejmują na rzecz ochrony środowiska i klimatu.
8. D. Niedziela: wskazała na potrzebę edukacji nie tylko rolników (w zakresie wagi kwestii środowiskowych), ale także społeczeństwa co do roli rolnictwa i potrzeby jego „ekologizacji”. W jej opinii konieczne jest wymyślenie nowego pojęcia na takie rolnictwo, które nie będzie budzić wśród odbiorców negatywnych konotacji. Ze względu na bardzo zróżnicowaną strukturę gospodarstw rolnych w Polsce instrumenty polityki klimatycznej powinny być tak proponowane, aby miały one zastosowanie do różnych grup (niektóre do małych gospodarstw, a inne do wielkich ferm).
9. A. Makowska: wsparła konieczność zmiany sposobu komunikowania kwestii środowiskowych i klimatycznych tak aby nie „straszyły” one rolników, jak to ma obecnie miejsce. Niezwykle ważna jest edukacja – ale także trzeba zastanowić się jak uczyć, aby przyszli rolnicy podejmowali dobre decyzje, a model proklimatycznego rolnictwa był wspierany społecznie. Zwróciła też uwagę na konieczność doproszenia rolników do pracy Platformy.
10. M. Szadkowska: wskazała na istotny problem dobrostanu zwierząt i trudności związane z jego poprawą, wobec niechętniej reakcji części producentów rolnych wobec nowych, progresywnych rozwiązań. Zastanawiała się także w jaki sposób przekazywać informację o wpływie wielkich ferm hodowlanych na środowisko i na jakość życia, aby poparcie dla nich spadało.
11. R. Nowak: zadeklarował zainteresowanie KRiR tematyką wpływu zmiany klimatu na rolnictwo i wskazał, że należy unikać w przekazie wskazywania, że obserwowane obecnie zmiany są winą rolników. To zostało spowodowane działalnością innych sektorów. Zaznaczył także, że potrzebne jest podejście regionalne i dostosowane do wielkości gospodarstwa, jego intensywności i rodzaju produkcji. Ważna jest trwałość rozwiązań, aby nie było tak, że decyzje, które dziś podejmuje rolnik, bo są dla niego opłacalne (lub rekomendowane) przynosiły mu straty w późniejszym okresie.
12. M. Tischer: zaznaczył, że w rozmowie o wpływie rolnictwa na zmiany klimatu nie można pomijać kwestii potrzeby zmian w diecie oraz marnotrawstwa żywności. W jego opinii te tematy także powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w pracach Platformy.
13. A. Nieróbca: stwierdziła, że więcej uwagi należy przyłożyć do gospodarowania glebą i zawartości próchnicy w glebie. Próchnica jest ważna, bo nie tylko jest magazynem węgla ale zmniejsza także stres suszy. Dlatego powinniśmy wspierać rolników w działaniach które zwiększają zawartość próchnicy w glebie. Zaapelowała, aby do prac w Platformie doprosić rolników.

WNIOSKI

- wszyscy uczestnicy uznali za korzystne dalsze funkcjonowanie apolitycznej platformy „Rolnictwo przyjazne klimatowi” i zadeklarowali chęć udziału w jego pracach także w przyszłości;
- wskazano na potrzebę doproszenia do prac Platformy rolników;
- zaproponowano, aby kolejne spotkanie Platformy odbyło się na przełomie stycznia i lutego;
- propozycje tematów, które uczestnicy Platformy widzą jako istotne do dyskusji to:
 - Woda i susza (są dostępne ekspertyzy i opracowania na ten temat: Koalicji Klimatycznej, Koalicji Żywa Ziemia, Europejskiej Fundacji Wsparcia Polskiego Rolnictwa oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dr hab. M. Grygoruk z SGGW obliczył korzyści ekonomiczne z magazynowania wody przez rolników).
 - Wizja rozwoju rolnictwa i terenów wiejskich w Polsce (jaki model rolnictwa w PL chcemy. Jak się ma zmieniać polska wieś. Jak działać, aby wizja została osiągnięta).
 - Edukacja i świadomość (jak i czego uczyć przyszłych rolników w szkołach i na uczelniach rolniczych. Jak zwiększać świadomość i wrażliwość rolników w zakresie ochrony klimatu. Edukacja społeczeństwa o roli rolnictwa w ochronie klimatu i stabilności systemu przyrodniczego).
 - Dyskusja nad założeniami (zarysem) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Koalicja Klimatyczna jest porozumieniem 26 organizacji pozarządowych. Jej misją jest wspólne działanie w celu zapobiegania wywołanym przez człowieka zmianom klimatu dla dobra ludzi i środowiska. Więcej informacji o Koalicji na stronie <http://koalicjaklimatyczna.org>

Fundacja Aeris Futuro, CIWF Polska, Fundacja ClientEarth – Prawnicy dla Ziemi, Fundacja Efektywnego Wykorzystania Energii, Fundacja Ekologiczna Arka, Fundacja Ekologiczna Ziemi Legnickiej Zielona Akcja, Fundacja EkoRozwoju FER, Fundacja GAP Polska, Fundacja Greenpeace Polska, Fundacja Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Klub Gaja, Liga Ochrony Przyrody, Dolnośląski Klub Ekologiczny, Polski Klub Ekologiczny Koło Tychy, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, Polski Klub Ekologiczny Okręg Wschodnio-Pomorski, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne „Wspólna Ziemia”, Społeczny Instytut Ekologiczny, WWF Polska, Zielone Mazowsze, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

Sekretariat Koalicji Klimatycznej:
Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki
ul. Mazowiecka 11/16
00-052 Warszawa

tel./fax: +48 22 827 33 70
e-mail: pkeom.org@gmail.com

www.koalicjaklimatyczna.org